

ben. Ezt a hiányt a legközelebb kell pótolni.

A kozmikus sugarak mérésével és kutatásával nagyon sok fizikus laboratóriuma foglalkozik. Robert Milikan, az ismert kutató úgy véli, hogy erről pozitív eredményeket csak a sztratoszféra repülések nyújthatnak. Szerinte a sztratosztátok eddig gyűjtött anyaga a kozmikus sugarakat illetőleg a készülékek rövid légi tartózkodása miatt megbízhatatlan.

(Budapest)

Schmiedt Ferenc

**A** VIDEKI „MARXMÖRDER“ erdélyi változatát képviseli az ismert receptek szerint, de egyéni zamattal Molter Károly, e bokros érdemű férfi, tanár és humorista, irodalmi- és asztaltársaságok ünnepelt felolvasója a flekkenjéről és kulturpalotájáról híres városban. Más talán kimerítene ez a sokoldalúság. A tanár ur azonban be se éri ennyivel. Ő a filiszterek legfőbb trófeájáról: a marxizmus bőréről ábrándozik és bőszen vadászkirándulásokat tesz a vasárnapi melléletek kusza bozótjaiba. Persze ezek a kirándulások sohasem végződnek komoly vérengzéssel. A tanár ur, mint aféle Sonntagsjäger, nem hord magánál igazi fegyvert. Vakmerőség őt másképp elképzelni, mint kájerkabátban, keménygallérral és léniával. Kirándulásain — mint legutóbbi cikkéből is kitűnik (Dogma, reform, élet..., Brassói Lapok 1935 aug. 18.) — korántsem erdei manókkal, hanem „fanatikus marxista“ fiatalemberekkel találkozik, akik „polgári választékosságát“, „hitérzését“ és „gazdasági tájékozatlanságát“ kárhóztatják és azt vitatják, hogy az „egyedül üdvözítő dogma a baloldali diktatura“. (Sic!) Nyilvánvaló, hogy a tanár ur nem hive a komoly vitának. Ő azzal a rég bevált módszerrel él, hogy elővezet a cikkében egy dadogó szerencsétlent, maxizmus címén a szájába adja az egylejes sajtó selejtes közhelyeit, — aztán igen elmésen bebizonyítja a maga igazát. A tanár ur nyilván — a cikkében is idézett nagyhirű fiatal magyar reformer sugalmazására — erényt csinál fogyatékoságából s úgy véli, hogy minél kevésbé merültünk valamely dologba, annál jobban ismerjük. Ezen az alapon a tanár ur műveltsége valóban enciklopedikus. Természetesen nem oly' őszinte, hogy ezt be is vallja. Ehelyett kérkedő nagy könyvtárporolást végez: „Hányszor ajánlották, álljak meg egyetlen szentkönyvnél, de én csak tovább kerestem a bölcsék és zárnyító foliánsok társaságát... Félek az egykönyvű olvasótól, aki egyetlen világnézetért gyilkol! és jobban érdekel a cáfolat, mellyel bővül az ismeretem, a könyörtelen csálhatatlannál. Ember vagyok, nem kollektív angyal, vagy szájkó...“ Lát-nivaló, hogy a tanár ur igen büszke az olvasottságára. Mi is becsüljük, ha más nem, a fáradságát s épp ezért csak egy szerény kérdésünk volna: — hol olvasta, tanár ur, hogy a marxi szocializmus eszménye, az „egyedül üdvözítő dogma a baloldali diktatura“? Hol, miféle „bölcsék és zárnyító foliánsok“ társaságában tévesztik össze — a parlagi fogalmazástól eltekintve — az eszközt a céllal, a módot a szándékkal, az eszményt a szükséggel?! (Ha csak ideális-elvontan is tekintjük a kérdést.) Ki mondhatja, hogy a kirurgus azért szabdalja össze késsel a betegét, hogy megölje? (Igyekszünk népszerű hasonlattal élni, nehogy dogmatizmus gyanújába keveredjünk). De még közelebről: Kinek engedné meg a tanár ur, hogy pl. a Terreur-t a polgári korszakkal azonosítsa? Bizonyára senkinek. De ilyen tudatlan fickó talán nem is akad... Csak a marxi szocializmusról lehet nemes tájékozatlansággal állítani, hogy történeti eszménye a negyedik rend parancsuralma, nem pedig az osztályok megszüntetése. A sokat emlegetett könyvtárból s a még többet emlegetett fejből alighanem hiányzik mindaz, amit a szocializmusra nézve az egykori, a mai és legmaibb szerzőktől elolvasni és ismerni illik. Mert, ha nem hiányozna, talán nem találkozoznánk oly' ügyetlen fogalmazásokkal a

tanár urnál, mint pl. „egyedül üdvözítő dogma a baloldali diktatura“. Ez az ügyetlen fogalmazás nem tudja elhíttetni velünk, hogy a tanár urnak valóban a dogma fája. (Hisz' ilyen címen akár az Egyház dogmái ellen is kirohanhatna vasárnaponként!) A tanár ur, mikor dogmát mond, nyilván a termelőeszközök kisajátítására gondol, mint (bocsánat!) Marx szerint az angol puritánok, akik mikor Istent mondanak, a gyapotjukra gondolnak. Ezen az sem változtat, hogy a tanár urnak se termelőeszközze, se gyapotja, s állítólag a „felsőbb hatalmakat csak iróniával“ bírja, mert hisz' ugyanakkor — a már említett fiatal reformert követve — hiszi, hogy a „nemzetet fölülről is lehet megreformálni, a szellem képviselőinek s az anyag hatalmasainak szuggerálásával.“ Az olyan nemzet-reformnál, amit az „anyag hatalmasai“ szuggerálnak, a termelőeszközök tulajdona persze háborítatlan marad. Látnivalóan erre van gondja a tanár urnak, a „szellem képviselőjének“ is. Nem kell ahhoz termelőeszköz tulajdonosának lenni, hogy valaki öntudatosan vagy öntudatlanul az „anyag hatalmasait“ védelmezze. Rojtosnadrágú értelmiségi is lehet az illető. Sőt... Az „anyag hatalmasai“ nem őgrófokkal őriztetik vagyontukat, hanem szolgákkal...

*Korvin Sándor*

## VILÁGPOLITIKAI PROBLÉMÁK

### ABESSZÍNIA ÉS AZ EURÓPAI HELYZET

Az abesszíniai helyzet úgy alakul, hogy az olasz kormánynek rövidesen döntenie kell a háború vagy a béke kérdése fölött. Ez a döntés Anglia és Franciaország viselkedésétől függ. Olaszország törekvése: gazdaságilag és politikailag meghódítani az utolsó független afrikai államot, Abessziniát. Az olasz sajtó s maga Mussolini, a fasiszta kormány feje azt válaszolja az angol ismételt támadásaira, hogy Olaszország nem tesz egyebet Abessziniában, mint amit Anglia Indiában, Délafrikában és Egyiptomban tett. Olaszország is csupán arra készül, hogy fegyveres erővel meghódítson egy országot, mely számára értékes nyereséget jelent. Természetesen nem marad el a fehér faj színesekkel szembeni „civilizatórikus“ feladatára való, ilyen esetekben szokásos hivatkozás sem. Az olaszok rámutatnak, hogy Abessziniában még mindég fennáll a rabszolgaság s hogy azt csak az olasz fegyverek erejével lehet megszüntetni. Erre az érvelésre hiába válaszolna Abesszínia uralkodója avval, hogy az országával szomszédos olasz gyarmatokon, Eritreaban és Szomáliföldön szintén érvényben van a rabszolgaság. Még az sem használna, ha arra hivatkozna, hogy a rabszolga-rendszer az összes észak- és középfrikai gyarmatokon divik. Az ilyen érvek természetesen nem alkalmasak arra, hogy az olasz előretörést megakasszák.

A lényeges az, hogy Olaszország is a hatalmak ama csoportjához tartozik, amely nincs megelégedve a világháború kimenetelével és a föld újból való felosztására törekszik. Ebből Olaszország nem csinál titkot és a Németország-ellenes hatalmak csoportjához is csak akkor csatlakozott, mikor látta, hogy Németország — Hitler Mussolininek tett személyes ígérete ellenére — nem mondott le Ausztria belülről való meghódításáról. Ekkor foglalt csak állást Olaszország, amely addig a versaillesi szerződés revíziójának és a világ újból való felosztásának a jelszavát hangoztatta, Németország ellen. Hallgatólagosan lemondott a revízió általános jelszaváról, illetve annak békés értelmezést adott, amennyiben kizárólag az európai helyzetre vonatkoztatta. Az olasz revizionizmus forrása a fa-